

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33D/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9622200145
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200145.1

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky disciplinárneho senátu Mgr. Kristíny Babiakovej, sudcov disciplinárneho senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a prísediacich sudcov disciplinárneho senátu JUDr. Zuzany Čížovej a doc. JUDr. Kamila Baraníka, PhD., LL.M. v disciplinárnom konaní vedenom na návrh ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti disciplinárne obvinenému: E.. E. D., J.., sudca Okresného súdu L. Y., nar. XX. R. XXXX, bytom L. X, XXX XX L., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ústnom pojednávaní dňa 9. marca 2022, takto

r o z h o d o l :

I.
E.. E. D., J..
narodený XX. R. XXXX, bytom L. X, XXX XX L.
sudca Okresného súdu L. Y.

sa podľa § 34 ods. 1 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok)

u z n á v a v i n n ý m, ž e

1. ako sudca Okresného súdu L. A., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde L. A., pod sp. zn. 2T/6/2018 v období od 16.10.2019, kedy mu bol pridelený spis, až do 17.05.2021, kedy bol predmetný spis pridelený novému zákonnému sudcovi, bol vo veci absolútne nečinný, v dôsledku čoho spôsobil prieťahy v trvaní takmer 19 mesiacov, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo trestné stíhanie uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 2T/6/2018 zo dňa 14.06.2021 zastavené,

2. ako sudca Okresného súdu L. A., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde L. A. pod sp. zn. 9T/23/2018, v období od 18.04.2018, kedy mu bol pridelený spis, až do 17.05.2021, kedy bol predmetný spis pridelený novému zákonnému sudcovi, bol vo veci absolútne nečinný, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie vo vzťahu k dvom obvineným stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo trestné stíhanie uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 9T/23/2018 zo dňa 21.04.2021 vo vzťahu k obvineným H. F. a B. F. zastavené,

t e d a

svojím konaním uvedeným v bodoch 1 a 2 porušil povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov,

č í m s a d o p u s t i l

disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

z a t o s a m u u k l a d á

podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, úhrnné disciplinárne opatrenie, a to zníženie funkčného platu o 30 % na obdobie troch mesiacov.

II. Podľa § 38 ods. 2 DSP je disciplinárne obvinený E.. E. D., J.. p o v i n n ý nahradiť štátu trovy disciplinárneho konania vo výške 120,- eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Disciplinárny návrh

1. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „minister spravodlivosti“) podľa § 15 písm. a) zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) - ďalej len „DSP“, disciplinárnemu súdu dňa 27. júla 2022 doručil návrh na začatie disciplinárneho konania proti E.. E. D., J., sudcovi Krajského súdu v L. (ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“), ktorý bol odo dňa 1. februára 2023 preložený na Okresný súd L. Y..

2. Navrhovateľ disciplinárny návrh odôvodnil tým, že disciplinárne obvinený sa mal dopustiť disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“), na tom skutkovom základe, že v bode I

- v čase, keď pôsobil ako sudca Okresného súdu L. A., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde L. A., pod sp. zn. 2T/6/2018, proti L. E.H. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona v spojení s ust. § 138 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa ust. § 245 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa ust. § 20 Trestného zákona z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že v období od 14.10.2019, kedy mu bol pridelený spis, až do 11.05.2021, kedy bol predmetný spis pridelený novému zákonnému sudcovi E.. H. O., bol vo veci absolútne nečinný, v dôsledku čoho spôsobil prieťahy v trvaní takmer 19 mesiacov, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo trestné stíhanie uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 2T/6/2018 zo dňa 14.06.2021 zastavené,

v bode II

- v čase, keď pôsobil ako sudca Okresného súdu L. A., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde L. A. pod sp. zn. 9T/23/2018, proti H. F.H., H. F., H. J., B. F. a J. E. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona a proti J. F. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona a pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, keď v pridelenej veci spôsobil zbytočné prieťahy tým, že v období od 18.04.2018, kedy mu bol pridelený spis, až do 11.05.2021, kedy bol predmetný spis pridelený novému zákonnému sudcovi E.. H. O., bol vo veci absolútne nečinný, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie vo vzťahu k dvom obvineným stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo trestné stíhanie uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 9T/23/2018 zo dňa 21.04.2021 vo vzťahu k obvineným H. F. a B. F. zastavené.

3. Disciplinárne obvinený podľa navrhovateľa porušil povinnosť uvedenú v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo a bez zbytočných prieťahov. Vychádzajúc z uvedeného minister spravodlivosti navrhol disciplinárne obvineného v bodoch I. a II. uznať za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch a uložiť mu disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch, a to zníženie funkčného platu o 30 % na obdobie troch mesiacov.

4. Navrhovateľ v odôvodnení návrhu vo vzťahu k bodu I uviedol, že ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) bol dňa 30. marca 2022 doručený podnet Okresnej prokuratúry Bratislava I na disciplinárne stíhanie disciplinárne obvineného, v ktorom bol namietaný jeho postup v konaní vedenom na Okresnom súde L. A., pod sp. zn. 2T/6/2018. Okresná prokuratúra Bratislava I v tejto veci dňa 31. januára 2018 podala obžalobu na Okresný súd L. A. a vec bola dňa 14.10.2019 pridelená disciplinárne obvinenému. Z obsahu súdneho spisu mal navrhovateľ za preukázané, že sudca svojou nečinnosťou spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, keď bol od pridelenia veci 14.10.2019 do 11.05.2021, kedy bol spis pridelený ďalšiemu zákonnému sudcovi, absolútne nečinný. Premlčacia doba trestného stíhania takéhoto prečinu je v zmysle § 87 ods. 1 písm. e) Trestného zákona 3 roky. Následkom nečinnosti disciplinárne obvineného v konaní bola skutočnosť, že po pridelení spisu novému zákonnému sudcovi, bolo konanie uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 2T/6/2018, zo dňa 14. júna 2021, zastavené, a to z dôvodu, že trestné stíhanie bolo neprípustné, pretože bolo premlčané.

5. Navrhovateľ vo vzťahu k bodu II poukázal na skutočnosť, že ministerstvu spravodlivosti bol dňa 21. apríla 2022, doručený podnet Okresnej prokuratúry Bratislava I, v ktorom bol namietaný postup disciplinárne obvineného v konaní vedenom na Okresnom súde L. A., pod sp. zn. 9T/23/2018. Vec bola dňa 18.4.2018 pridelená disciplinárne obvinenému, ktorý svojou nečinnosťou spôsobil zbytočné prieťahy v konaní, keď od pridelenia veci až do 11.5.2021, kedy bol Dodatkom č. 3 k Rozvrhu práce Okresného súdu L. A. na rok 2021 spis pridelený inému zákonnému sudcovi, bol absolútne nečinný a jeho zavinením nebol vo veci uskutočnený žiaden úkon po dobu takmer 37 mesiacov. Premlčacia doba trestného stíhania prečinu je v zmysle § 87 ods. 1 písm. e) Trestného zákona 3 roky. Následkom nečinnosti bolo konanie po pridelení ďalšiemu zákonnému sudcovi uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 9T/23/2018, zo dňa 21. júna 2021, vo vzťahu k obvineným H. a B. F.C. zastavené, pretože trestné stíhanie bolo neprípustné z dôvodu premlčania.

6. Navrhovateľ zaujal presvedčenie, že trestné konania obsiahnuté v návrhu sú poznačené prieťahmi zavinenými zákonným sudcom v dôsledku jeho nečinnosti. Pripomenul povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov v trestnom konaní v zmysle § 2 ods. 7 a zásadu rýchlosti trestného konania vyjadrenú v § 238 ods. 2 Trestného poriadku. Zohľadnil skutočnosť, že sudca vykonával od apríla 2019 do augusta 2021 funkciu predsedu Okresného súdu L. A. a súvisiace povinnosti, a preto bral na zreteľ, že v plnej miere nevyužíval dni určené na pojednávanie. Z hľadiska subjektívnej stránky sudca konal podľa navrhovateľa vo vedomej nedbanlivosti, pretože vedel, že nedôsledným plnením svojich povinností môže porušiť alebo ohroziť záujem spoločnosti na zabezpečovaní práv osôb na riadny výkon súdnej moci, bez primeraných dôvodov sa však spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

7. Vo vzťahu k disciplinárnemu opatreniu zaujal názor, že z preventívneho hľadiska a vzhľadom na porušenie povinnosti v dvoch veciach, je potrebné disciplinárne obvinenému uložiť disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu.

II.

Vyjadrenie disciplinárne obvineného

8. Disciplinárnemu súdu bolo dňa 17. augusta 2022 doručené vyjadrenie disciplinárne obvineného podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Romana Grigela.

9. Disciplinárne obvinený vo vyjadrení k disciplinárnemu návrhu zaujal názor, že k prieťahom v trestných veciach došlo z objektívnych dôvodov, ktorým nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého i zvýšeného úsilia a v konaní nepochybil ani nedbanlivostne. Poukázal na verejne známy katastrofálny stav personálneho obsadenia na Okresnom súde L. A. s tým, že pri riešení tohto problému dlhodobu zlyháva práve ministerstvo spravodlivosti SR. Ústavný súd v rôznych rozhodnutiach (s vecami nesúvisiacimi) konštatoval, že „prieťahy, nielen, čo sa týka počtu konaní, ale aj extrémnej dĺžky procesov, indikujú až chronický stav. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovanie upozorňuje, že tento akútny problém by si vyžadoval od rezortného ministerstva osobitnú pozornosť (nález ÚS SR, sp. zn. III. ÚS 204/2021, zo dňa 27. mája 2021, III. ÚS 37/2021, zo dňa 15. apríla 2021).“ Ďalej v argumentácii poukazoval na dlhodobu personálne poddimenzovaný stav trestného úseku okresného súdu. Za kľúčovú otázku považoval určenie miery zodpovednosti a zavinenie ministerstva spravodlivosti za prieťahy súvisiace so systémovým zlyhaním pri správe súdnictva, za ktoré nemôžu zodpovedať jednotliví sudcovia.

10. Argumentoval tiež, že už v novembri 2018 bol podľa § 39 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) poverený vykonávať niektoré úkony patriace do pôsobnosti predsedu súdu, pretože funkcia predsedu a následne aj podpredsedu súdu nebola obsadená. Následne bol na základe výberového konania dňa 15.4.2019 ministrom spravodlivosti

menovaný za predsedu Okresného súdu L. A.. Odvtedy bol povinný v zmysle § 35 zákona o súdoch konať v mene súdu a vykonávať súdnictvo ako predseda senátu, člen senátu alebo sudca podľa rozvrhu práce v rozsahu určenom tak, aby mu to nebránilo plniť povinnosti predsedu súdu. Riadil sa povinnosťou prednostne sa venovať a zabezpečovať riadenie a správu súdu, ktorý patrí k súdom s najpočetnejšou „Spr“ agendou.

11. Doplnil, že vzhľadom na situáciu na trestnom úseku nebolo možné po menovaní do funkcie predsedu súdu prerozdeliť veci po disciplinárne obvinenom iným sudcom, inak by trestný úsek skolaboval. Naopak, disciplinárne obvinený, bol jedným zo sudcov, na ktorého sa prerozdělili veci trestného úseku po absentujúcich sudcoch, ako to vyplýva z dodatkov k rozvrhu práce pre roky 2019 a 2020. Napriek primárnej zákonnej povinnosti venovať sa agende súvisiacej s funkciou predsedu súdu robil všetko, čo bolo v jeho objektívnych možnostiach, aby stíhal vykonávať aj činnosť sudcu. Jeho snahu preukazujú štatistické výkazy za roky 2019 a 2020, kedy mu v roku 2019 bolo pridelených na rozhodovanie 395 vecí a rozhodol 368 vecí, v roku 2020 mu bolo pridelených 308 vecí a rozhodol 360 (dôkazy: ročný štatistický výkaz za rok 2019, ročný štatistický výkaz za rok 2020). Počas celého pôsobenia vo funkcii predsedu súdu zároveň vykonával aj funkciu sudcu pre prípravné konanie, pretože z dôvodu personálneho nedostatku by výpadok jeho osoby z trestných služieb spôsobil existenčné problémy tohto úseku. Počet vybavenej agendy disciplinárne obvineným v rámci funkcie predsedu súdu každoročne vysoko prekročil počet 1500 vybavených vecí jednotlivých druhov správy a riadenia súdu, čo spolu s výkonom všeobecného súdnictva každoročne prekračovalo 2000 vybavených vecí ročne (dôkaz: potvrdenie Spr. 636/22 zo dňa 09.08.2022 spolu s príslušnými ročnými štatistickými výkazmi sudcu za príslušný rok).

12. Za ďalšiu dôležitú skutočnosť súvisiacu so zavinením za prietahy považoval disciplinárne obvinený okolnosť, že Okresná prokuratúra Bratislava I, Krajská prokuratúra Bratislava, ako aj Generálna prokuratúra SR boli informované o stave personálnej poddimenzovanosti na Okresnom súde L. A.. S riadiacimi pracovníkmi prokuratúry mal ako predseda súdu dohodu, že v prípade okolnosti, aká nastala, budú prokuratúry iniciovať postup podľa § 55 Trestného poriadku. Skutočnosť, že Okresná prokuratúra Bratislava I v oboch trestných konaniach nepodala sťažnosť pre nečinnosť, považoval za dôležitú skutočnosť, ktorú je potrebné zohľadniť pri určovaní zavinenia a zodpovednosti za to, že došlo k premlčaniu trestného stíhania. Uviedol, že príslušný prokurátor svojou nečinnosťou (nepodaním sťažnosti v zmysle § 55 Trestného poriadku) nekonal iniciatívne, aby chránil verejný záujem, a teda je zodpovedný za vznik prietahov vedúcich k premlčaniu trestného stíhania. Na záver vyjadrenia poukázal na komplikácie spôsobené pandemiou COVID 19, v dôsledku ktorej nebolo možné pojednávať v rokoch 2020 až jún 2021 v období, ktoré trvalo takmer jeden rok. Disciplinárne obvinený ako predseda súdu zabezpečoval chod súdu v obmedzenom režime, pripravoval a podpisoval opatrenia smerom k zabezpečeniu chodu súdu počas prebiehajúcej pandémie. Vzhľadom na konštatované skutočnosti disciplinárne obvinený zotrval na názore, že sa necíti byť zodpovedný za prietahy v trestných konaniach uvádzaných v disciplinárnom návrhu. K prietahom došlo z objektívnych dôvodov, ktorým nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia. Disciplinárnemu súdu navrhol, aby ho oslobodil spod disciplinárneho návrhu.

III.

Konanie pred disciplinárnym súdom

13. Predsedníčka disciplinárneho senátu podľa § 28 DSP nariadila na prejednanie veci ústne pojednávanie na 9.3.2023. Na pojednávaní sa zúčastnil disciplinárne obvinený, jeho obhajca a zástupca navrhovateľa.

14. Navrhovateľ predniesol disciplinárny návrh zhodne s jeho písomným vyhotovením. Doplnil, že ministerka Kolíková situáciu na Okresnom súde L. A. riešila, ale bola limitovaná finančnými prostriedkami. Poukázala na to, že optimálny počet sudcov na tomto súde by mal byť 39 sudcov, pričom v tom čase ich bolo 36. K tomu predložila súdu vyjadrenie ministerky spravodlivosti zo dňa 6.10.2021 k ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. III. ÚS 164/2021. K argumentu o dohode s prokuratúrou uviedol, že navrhovateľ o takejto dohode nevedel, ale aj v opačnom prípade podľa jeho názoru takáto dohoda nezabavuje sudcu zodpovednosti za jeho konanie.

15. Obhajca sa pridržiaval písomného vyjadrenia k disciplinárnemu návrhu a doplnil, že list predložený na pojednávaní bol podľa dátumu napísaný o 5 mesiacov neskôr, než boli obidva spisy v rámci trestného konania pridelené inému zákonnému sudcovi, čo znamená, že v rámci tohto konania bude potrebné vyhodnotiť stav na súde počas nekonania disciplinárne obvineného sudcu.

16. Disciplinárne obvinený v rámci svojej výpovede v podstatnom zotrval na argumentoch uvedených v písomnom vyjadrení k disciplinárnemu návrhu. Navyše k listu ministerky spravodlivosti zo dňa 6.10.2021

predloženému na pojednávaní uviedol, že funkcia predsedu súdu mu zanikla 31.8.2021, preto nevie, z akého stavu tento list vychádza.

17. Ku skutkom, ktoré sú mu kladené za vinu uviedol, že v lete 2018 mal pridelených niekoľko väzobných vecí a nastúpilo leto, o čom do spisu založil opatrenie č. 20/2020 o dočasnej úprave služobného, pracovného času na Okresnom súde L. A. z dôvodu vysokých teplôt. Toto má preukázať, že efektívne využíval pojednávacie dni, keďže aj tieto opatrenia ovplyvnili možnosť pojednávať. Od novembra 2018 bol poverený vedením súdu v časti trestného úseku, vybavoval už všetky konania vedené v registri Spr na trestnom úseku a tiež dohliadal na sťahovanie obchodného úseku na H. N.. Od 15.4.2019 bol predsedom súdu. V tom čase riešil budovu na Z. N., ktorá bola v kritickom stave a bol prvým predsedom súdu, ktorý okrem funkcie predsedu súdu vykonával aj agendu sudcu, lebo nebolo komu jeho veci prerozdeliť, dokonca mu boli niektoré veci aj prerozdelené. Poukázal na to, že ako predseda súdu riešil situáciu na súde, pričom zo strany ministerstva k riešeniu nedošlo. V októbri 2019 podľa jeho slov bolo turbulentné obdobie v súvislosti so zisteniami z F. V. a až od júna 2019 mal vymenovaných podpredsedov súdu. V marci 2020 došlo k akcii L., čo malo vplyv na piatich sudcov, z toho dvoch z trestného úseku, po ktorých museli byť aj jemu prerozdelené spisy.

18. Poukázal na to, že od marca do mája 2020 sa kvôli covidu nepojednávalo, pričom prejednávane veci neboli vecami väzobnými a nebolo možné ich vykonať ani cez technické prostriedky. Ako predseda súdu musel v tom čase vydávať opatrenia na ochranu zdravia a v lete 2020 až do novembra 2020 riešil problematiku užívateľov konečných výhod. Na jar 2021 začala druhá vlna covidu a v tom čase sa tiež nepojednávalo.

19. K formulácii skutku I uviedol, že k zmene zločinu krádeže na prečín, a teda k skráteniu premlčacej doby došlo ešte v čase, keď v tejto veci nebol zákonným sudcom. Predpokladal, že prokuratúra ako orgán ochrany práva podá v prejednávanych veciach sťažnosť, aby nedošlo k premlčaniu a k tomu mal dohodu s prokuratúrou. K tvrdeniu navrhovateľa, že mal neefektívne využívať pojednávacie dni, uviedol, že v roku 2019 využil 60 zo 101 pojednávacích dní a v roku 2020 to bolo 42 z 99 pojednávacích dní, čo bolo ovplyvnené tým, že bol predseda súdu a išlo o obdobie covidu. V roku 2021 využil 6 zo 40 pojednávacích dní, kým bol na okresnom súde. Uviedol, že v rozhodnom období v roku 2018 rozhodol 273 vecí, v roku 2019 - 368 vecí a v roku 2020 - 360 vecí. Zároveň ako predseda súdu vybavil veci registra Spr v roku 2019 - 1448, v roku 2020 - 2778 a v roku 2021 do augusta 2021 - 1625. Na záver uviedol, že mu je ľúto, že došlo k premlčaniu, ale za to necíti subjektívnu zodpovednosť, lebo postupoval podľa § 35 zákona o súdoch, podľa ktorého boli povinnosti predsedu súdu prioritné a nemal komu prerozdeliť jeho veci.

20. V rámci odpovedí na otázky členov senátu disciplinárne obvinený doplnil, že v rozhodujúcom čase prioritne vybavoval reštančné veci, pričom v čase covidu primárne riešil veci, v ktorých prišli sťažnosti. Tiež doplnil, že v rokoch 2019 a 2020 prioritne vybavoval veci registra OT, ktoré sú výsledkom postupu sudcu v prípravnom konaní a ostatné veci, kde asi došlo k podaniu sťažnosti. Vyzdvihol, že v tom čase sa primárne venoval povinnostiam predsedu súdu a tiež vykonával funkciu sudcu pre prípravné konanie. Tiež uviedol, že odo dňa 19.4.2019 mu bol zastavený nápad vecí do registra 9T, pričom register PP, TP, NTT a OT mu ostal.

IV.

Dokazovanie a zistený skutkový stav

21. Na ústnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie prečítaním listín:

- z pripojeného spisu Okresného súdu L. A. sp. zn. 2T/6/2018 - Obžaloba a nasl. doručená súdu dňa 31.1.2018 (č.l. 184), Potvrdenie o pridelení veci E.. R. G. dňa 31.1.20218, Predvolanie obžalovaného na pojednávanie na deň 27.4.2018 (č.l. 221), Zrušenie termínu hlavného pojednávania zo dňa 21.3.2018, List zo dňa 10.7.2018 Okresná prokuratúra BA I žiada poslať správu ohľadom predpokladaného termínu hlavného pojednávania (č.l. 248), Potvrdenie o pridelení spisu E.. L. P. zo dňa 21.3.2019 (č.l. 257), Potvrdenie zo dňa 16.10.2019 o pridelení veci disciplinárne obvinenému (č.l. 262), List Okresnej prokuratúry BA I zo dňa 30.4.2021 doručený na OS L. A. dňa 30.4.2021 - Žiadosť o oznámenie termínu hlavného pojednávania (č.l. 284), Potvrdenie o pridelení veci E.. H. O. dňa 17.5.2021, Uznesenie č.k. 2T/6/2018 zo dňa 14.6.2021, kde došlo k zastaveniu konania voči L. E. z dôvodu premlčania,
- z pripojeného spisu Okresného súdu L. A. sp. zn. 9T/23/2018 - Obžaloba zo dňa 16.4.2018 doručená súdu dňa 18.4.2018 (č.l. 407 a nasl.), Potvrdenie o pridelení veci disciplinárne obvinenému dňa 18.4.2018, List Okresnej prokuratúry zo dňa 23.11.2020 doručený 24.11.2020 - žiadosť o informáciu, kedy možno očakávať vytýčenie termínu (č.l. 438), Potvrdenie o pridelení veci E.. O. zo dňa 17.5.2021 (č.l. 443), Sťažnosť pre nečinnosť z Okresnej prokuratúry BA I zo dňa 31.5.2021 doručená súdu

1.6.2021, Uznesenie 9T/23/2018 zo dňa 21.6.2021, ktorým došlo k zastaveniu konania proti obvineným H. F. a B. F. z dôvodu premlčania, Trestný rozkaz zo dňa 27.1.2022, ktorým rozhodol sudca o obvinených J. F., H. F., H. J., J. E. a uznal ich za vinných,

- zo spisu disciplinárneho konania - Zoznam rozhodnutých vecí, v ktorých bol disciplinárne obvinený zákonným sudcom za rok 2018, 2019, 2020 a 2021, Štatistické výkazy disciplinárne obvineného za rok 2021, 2020, 2019, 2018, Zoznam pojednávani disciplinárne obvineného za roky 2021, 2020, 2019, 2018, Zaslania počtu vybavených vecí v Spr. registri zo dňa 9.8.2022, Žiadosť o osobné prijatie za účelom riešenia sídla a materiálneho vybavenia súdu zo dňa 6.5.2019, Odpovede v súvislosti s prieťahmi v konaní zo dňa 30.3.2021, 23.9.2020, 23.11.2020, 29.1.2021, 11.9.2020, Materiál na stretnutie s ministerkou spravodlivosti zo dňa 30.4.2020 a zo dňa 10.4.2019, Evidenčný stav počtu sudcov na Okresnom súde L. A. k 31.1.2020 (plán 46 - realita 35), Fotografie stavu budovy na Z. N., Odpoveď ministerky spravodlivosti SR sudcovi J. R. zo dňa 6.10.2021, Sťažnosť Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 23.3.2022 doručená 30.3.2022 Ministerstvu spravodlivosti SR, Podnet Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 12.4.2022 na disciplinárne stíhanie, Pohyb spisu 9T/23/2018 vytlačený zo súdneho manažmentu.

22. Ku skutku v bode 1 disciplinárneho návrhu z vykonaných dôkazov bezrozporne vyplýva, že vo veci vedenej na Okresnom súde L. A. pod sp. zn. 2T/6/2018 v období odo dňa 16.10.2019, kedy bol spis pridelený disciplinárne obvinenému ako zákonnému sudcovi, až do dňa 17.05.2021, kedy bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi E. O., nebol disciplinárne obvineným realizovaný žiadny úkon. Zo spisu vyplynulo, že Okresná prokuratúra Bratislava I listom doručeným Okresnému súdu L. A. dňa 30.4.2021 žiadala o oznámenie termínu hlavného pojednávania. Uznesením Okresného súdu L. A., sp. zn. 2T/6/2018 zo dňa 14.06.2021 došlo k zastaveniu konania voči L. E. z dôvodu premlčania. Disciplinárne obvinený bol v tejto veci absolútne nečinný 19 mesiacov.

23. Ku skutku v bode 2 disciplinárneho návrhu z vykonaných dôkazov bezrozporne vyplýva, že vo veci vedenej na Okresnom súde L. A. sp. zn. 9T/23/2018, v období odo dňa 18.04.2018, kedy bol spis pridelený disciplinárne obvinenému ako zákonnému sudcovi, až do dňa 17.05.2021, kedy bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi E. O., nebol disciplinárne obvineným realizovaný žiadny úkon. Zo spisu vyplynulo, že Okresná prokuratúra Bratislava I listom doručeným Okresnému súdu L. A. dňa 24.11.2020 žiadala o informáciu, kedy možno očakávať vytyčenie termínu hlavného pojednávania. Uznesením Okresného súdu L. A. sp. zn. 9T/23/2018 zo dňa 21.6.2021 došlo k zastaveniu konania proti obžalovaným H. F. a B. F. z dôvodu premlčania. Sudca následne v tejto veci vydal trestný rozkaz zo dňa 27.1.2022, ktorým rozhodol o obžalovaných J. F., H. F., H. J., J. E. a uznal ich za vinných. Disciplinárne obvinený bol v tejto veci absolútne nečinný 37 mesiacov.

24. K výkonu funkcie sudcu disciplinárne obvineným z vykonaných dôkazov vyplýva, že odo dňa 15.4.2019 vykonával funkciu predsedu Okresného súdu L. A. až do dňa 31.8.2021. Odo dňa 15.4.2019 mal pozastavený nápad v registri 9T, v ktorom sú zapísané aj konania, v ktorých sú mu vytykané prieťahy v konaní. Zo štatistického výkazu sudcu a zoznamu rozhodnutých vecí za rok 2018, keď ešte nebol predsedom súdu, vyplýva, že v tomto roku rozhodol spolu 273 vecí, z toho 100 registra T, a od apríla 2018 rozhodol 30 vecí registra 9T, ktoré mu napadli v roku 2018. Zo štatistického výkazu sudcu, zoznamu rozhodnutých vecí a zoznamu pojednávani za rok 2019 vyplýva, že v tomto roku rozhodol spolu 368 vecí, z toho 82 registra T, pričom z toho bolo 22 vecí registra 9T, ktoré mu napadli v roku 2018 (z toho 18 napadlo neskôr ako vec sp. zn. 9T/23/2018) a 3 vecí registra 9T, ktoré mu napadli v roku 2019. Zo štatistického výkazu sudcu, zoznamu rozhodnutých vecí a zoznamu pojednávani za rok 2020 vyplýva, že v tomto roku rozhodol spolu 360 vecí, z toho 38 vecí registra T, pričom z toho bolo 30 vecí registra 0T, a ostatných 8 iných registrov T (2T, 4T, 8T, 9T), z toho dve boli z roku 2018 a jedna z roku 2019. V roku 2019 disciplinárne obvinený využil 60 zo 101 pojednávacích dní a v roku 2020 využil 42 z 99 pojednávacích dní. V roku 2021 disciplinárne obvinený, do odobratia vecí, ktoré sú predmetom tohto konania, už rozhodol iba 4 veci registra 0T.

25. Uvedené skutkové závery bezrozporne vyplývajú z vykonaných dôkazov, ktoré súd vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom zhodnotení všetkých okolností jednotlivo, ale aj v ich súhrne (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP). Tieto nerozporoval ani disciplinárne obvinený.

26. Disciplinárny senát v súvislosti s dodržaním lehoty na podanie disciplinárneho návrhu uvádza, že disciplinárne previnenie, ktorého podstatou je nevykonávanie procesných úkonov v súdnom konaní, je trvácim disciplinárnym previnením, pretože ním sudca vyvoláva a udržiava protiprávny stav (§ 122 ods. 12 Trestného zákona v spojení s § 150 zákona o sudcoch). Objektívna lehota na podanie disciplinárneho návrhu tak začína plynúť až deň nasledujúci po ukončení tohto stavu, čo v posudzovanom prípade bol dátum, keď pojednávane veci boli dňa 17.5.2021 pridelené inému sudcovi. Vzhľadom na to, že

disciplinárny návrh bol podaný dňa 27.7.2022, bol podaný v zákonnej objektívnej trojročnej lehote na podanie návrhu. Rovnako, keď sa navrhovateľ dozvedel o skutku 1 dňa 30. marca 2022 a o skutku 2 dňa 21. apríla 2022, návrh podal aj v zákonnej subjektívnej lehote jedného roka.

V.

Právne posúdenie

27. Podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Pre priebeh trestného konania, keďže skutky 1 a 2 sa týkajú postupu disciplinárne obvineného v trestných veciach, je táto povinnosť vyjadrená aj v § 2 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Disciplinárny senát dospel k názoru, že disciplinárne obvinený svojím nekonaním ako zákonný sudca vo veciach sp. zn. 2T/6/2018 a sp. zn. 9T/23/2018 tieto svoje povinnosti porušil.

29. Predtým, ako disciplinárny senát posúdil prieťahy v konkrétnych konaniach, ustálil východiská, ktorými sa riadil. Hodnotenie nečinnosti sudcu je totiž závislé na mnohých individuálnych okolnostiach, ako je napr. celkové množstvo nevybavených vecí sudcu ovplyvňujúce jeho schopnosť a možnosť s vecami priebežne a bez prieťahov pracovať, pracovné zázemie a podmienky včítane organizácie práce podľa rozvrhu práce, druhu a zložitosti agendy, rozhodovací stupeň, správanie účastníkov konania, význam vecí a pod.

30. Pri posudzovaní otázky vyvolania protiprávneho stavu nečinnosťou je potrebné sa vždy zaoberať tým, či ide o nečinnosť (nekonanie), ktoré je disciplinárne právne relevantné, ako to najvyšší správny súd už formuloval vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 31D/9/2021, 32D/21/2021 a 33D/19/2021. Z nich vyplýva, že podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 ods. 2 zákona o sudcoch) sa totiž konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel' podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím má byť založená povinnosť konať, a napospol dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchatel'a. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa okolností a svojich pomerov“. Tieto pojmy individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchatel'a v konkrétnej situácii. Aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle § 122 ods. 12 Tr. zák., je nevyhnutné, aby sa páchatel', ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom. Osobitnú podmnožinu problematiky, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušnému chráneného záujmu, predstavujú situácie, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.].

31. Riešenie prípadov takejto kolízie v zásade vychádza z myšlienky, že nikto nemôže byť povinný konať nemožné, takže ani od konajúceho sa nedá žiadať nemožné splnenie oboch povinností súčasne. Z disciplinárneho hľadiska sa v podobnej kolízii povinností ocitá aj sudca, ktorý je podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch povinný konať bez zbytočných prieťahov v každej jednej jemu pridelenej veci. Vzhľadom na spôsob prideľovania vecí náhodným výberom však môže dôjsť k situácii, že počet pridelených vecí je tak veľký, že sudca túto povinnosť nemôže splniť súčasne vo všetkých veciach, alebo ako to je v posudzovanej veci, plní iné zákonné povinnosti, ktoré obmedzujú alebo zasahujú do jeho schopnosti vybavovať všetky veci bez prieťahov (napr. výkon funkcie predsedu súdu). Ak totiž vykonáva určité úkony v jednej z nich alebo plní iné zákonné povinnosti, pri obmedzenom celkovom čase, ktorý má k dispozícii na ich vybavovanie, logicky v tomto čase nemôže vykonávať úkony v iných veciach.

32. Podľa už citovaného § 122 ods. 1 Trestného zákona sa nekonanie sudcu v jednej z takto pridelených vecí stáva disciplinárne právne relevantným konaním, ak bol s ohľadom na okolnosti v danom čase povinný konať práve v tejto veci, a to aj na úkor konania v iných veciach alebo vykonávania iných úkonov. Riešenie kolízie povinností, ktorá vzniká pri nadmernom počte pridelených vecí alebo pri kolízii povinností, je tak v konečnom dôsledku výsledkom pomerovania (váženia) záujmov, ktoré odôvodňujú, aby sudca konal práve v určitej veci, a to aj na úkor iných vecí. Sudca tak musí konať v takých

veciach, na ktorých je „väčší záujem“ než na iných. Samozrejme, posúdenie otázky, na čom je väčší záujem, nemôže byť vecou ľubovôle sudcu. To, že na konaní v určitej veci je väčší záujem než na konaní v inej, môže byť odôvodnené samotným zákonom, ak ustanoví, že určité veci sú dôležitejšie než iné; môže tak urobiť výslovne alebo napríklad aj určením lehôt na vybavenie takejto veci. Ak zákon takúto úpravu neobsahuje, musí byť vyšší záujem na veci odôvodnený zmysluplnými (racionálnymi) kritériami vychádzajúcimi z hodnotového nastavenia právneho poriadku. Takými kritériami môžu byť najmä kritériá predmetu konania, ktoré uplatňuje ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Tieto kritériá rozoznávajú veci s bežnou rýchlosťou konania, veci s osobitnou rýchlosťou konania a veci s mimoriadnou rýchlosťou konania (tzv. posudzovanie veci z hľadiska ich významu pre účastníka - stranu). Medzi vecami rovnakej dôležitosti zasa zásadne rozhoduje „vek“ veci, teda čas, ktorý uplynul odvtedy, čo sa v danej veci začalo konanie. Zásadná povinnosť uprednostniť „staršie“ veci pred novšími totiž vyplýva z toho, že čím je konanie dlhšie, tým viac zasahuje do základných práv účastníkov (strán). Spomedzi inak rovnakých vecí je tak zásadne potrebné uprednostniť veci reštančné a medzi nimi zasa veci staršie pred vecami, ktoré na súd napadli neskôr.

33. Ako všeobecné východisko považoval disciplinárny senát povinnosť sudcu prednostne konať najmä (i) vo veciach, v ktorých zákon stanovil presnú lehotu, (ii) vo veciach týkajúcich sa maloletých detí a tiež (iii) vo veciach, na ktorých ukončení je vyšší verejný záujem, napr. z dôvodu dĺžky konania a intenzívneho zásahu do práv účastníkov. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto kritérií. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tieto tzv. prednostné veci, predstavuje okolnosti vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Trestného zákona. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas (§ 39 zákona o sudcoch) alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona a takéto jeho nekonanie nemožno považovať za disciplinárneprávnou relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch.

34. Disciplinárny senát rovnako okrem vyššie stanovených všeobecných východísk zohľadňoval aj špecifickú situáciu disciplinárne obvineného, ktorý v rozhodnom čase vykonával aj funkciu predsedu súdu. Vychádzal jednak z ustanovenia § 35 ods. 1 prvá veta zákona o súdoch, podľa ktorého predseda súdu zabezpečuje riadenie a správu súdu a koná v mene súdu. Rovnako zohľadňoval, že podľa § 35 ods. 3 zákona o súdoch, podľa ktorého predseda súdu vykonáva súdnictvo ako predseda senátu, člen senátu alebo sudca podľa rozvrhu práce v rozsahu určenom tak, aby mu to nebránilo plniť si povinnosti predsedu súdu.

35. V súvislosti s posúdením subjektívnej stránky disciplinárneho previnenia sudcu za prieťahy v konaní disciplinárny senát preto skúmal, či bol disciplinárne obvinený vzhľadom na pozíciu predsedu súdu a počet pridelených vecí, schopný vo veciach, v ktorých mu boli prieťahy vytykané, naplniť povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, pričom je potrebné zohľadniť kolíziu týchto povinností, ktorá vzniká jednak pri nadmernom počte pridelených vecí a z dôvodu povinností predsedu súdu. V súlade s takto nastavenými všeobecnými východiskami následne disciplinárny senát zohľadňoval konkrétne okolnosti vecí, v ktorých sa disciplinárne obvinenému kladú za vinu prieťahy v konaní a konkrétnu situáciu disciplinárne obvineného.

36. Disciplinárny senát považuje za potrebné na úvod uviesť, že nespochybnuje povinnosť disciplinárne obvineného plniť si povinnosti predsedu súdu podľa § 35 zákona o súdoch, pričom tieto povinnosti vyhodnotil aj disciplinárny senát ako prioritné. Ako vyplýva z ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o súdoch, bolo povinnosťou predsedu súdu, teda disciplinárne obvineného, zostaviť rozvrh práce tak, aby mal iné funkcie sudcu podľa rozvrhu práce zverené tak, aby mu to nebránilo plniť si povinnosti predsedu súdu. Na uvedené sa ani disciplinárne obvinený neodvolával, teda netvrdil, že by mu povinnosti sudcu bránili vo výkone funkcie predsedu súdu, skôr naopak.

37. Hoci mal disciplinárne obvinený ako predseda súdu pozastavený nápad do registra 9T, aj počas výkonu funkcie predsedu súdu mu boli v nie malých počtoch pridelené veci v registroch Nt (úkony pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní podľa § 24 ods. 1 Trestného poriadku), Pp (rozhodovanie o podmienkach prepustení) a Tp (veci prípravného konania, ako napr. ustanovenie obhajcu, vydanie príkazu na zatknutie, vzatie obvineného do väzby) a tiež veci registra 0T (konanie o obžalobe, v ktorom koná a rozhoduje sudca pre prípravné konanie). Tiež je dôležité dodať, že disciplinárne obvinenému neboli odobraté a prerozdelené veci, ktoré mu už ako zákonnému sudcovi

napadli pred výkonom funkcie sudcu, medzi nimi aj veci, v ktorých sa mu vytýka vznik prietahov v tomto disciplinárnom konaní. Vzhľadom na uvedené rovnako dôležitý preto pre posúdenie zodpovednosti disciplinárne obvineného bol fakt, že disciplinárne obvinený aj v čase výkonu funkcie predsedu súdu vykonával funkciu sudcu v jemu pridelených veciach.

38. Disciplinárny senát preto skúmal, či existovali objektívne okolnosti, ktoré disciplinárne obvinenému neumožňovali konať v posudzovaných veciach, a to na základe skôr spomenutých východísk. Na základe vykonaného dokazovania mal disciplinárny senát za preukázané, že disciplinárne obvinený v roku 2018 rozhodol v 273 veciach, v roku 2019 v 368 a v roku 2020 v 360 veciach. Jeho výkon v pozícii sudcu bol teda pomerne vysoký aj popri výkone funkcie predsedu súdu.

39. Ako bolo uvedené vyššie, nemohlo by ísť o zavinenie zo strany disciplinárne obvineného, ak by vykonával činnosť sudcu len v takých veciach, ktoré bolo možné označiť za prednostné a v iných neprednostných veciach nemal na to dostatok časového priestoru. V súvislosti s uvedeným disciplinárny senát vyhodnotil, že minimálne konanie vo veciach NTT, TP a PP v rámci prípravného konania boli vecami prednostnými, ktoré musel disciplinárne obvinený uprednostniť pred inými povinnosťami sudcu. Rovnako tak vyhodnotil aj rozhodovanie vo veciach registra OT. Ak by úkony v týchto prednostných veciach boli jedinými, ktoré disciplinárne obvinený mohol vykonať, nemohli by mu byť prietahy v neprednostných veciach pripísané ako jeho subjektívne zavinenie.

40. Z vykonaného dokazovania však disciplinárnemu senátu vyplynulo, že disciplinárne obvinený nekonal len v prednostných veciach, ale aj vo veciach registra T (9T, 8T, 2T a 4T, ktoré mal pridelené ako zákonný sudca), v ktorom boli zapísané aj posudzované konania (ide o konanie o obžalobách). Ako vyplýva z bodu 24 tohto rozhodnutia, disciplinárne obvinený v rokoch, keď už bol predsedom súdu, teda v roku 2019 a roku 2020, rozhodol v roku 2019 z registra T 82 vecí, pričom z toho bolo 22 vecí registra 9T, ktoré mu napadli v roku 2018 (z toho 18 napadlo neskôr ako vec sp. zn. 9T/23/2018) a 3 veci registra 9T, ktoré mu napadli v roku 2019. V roku 2020 už rozhodoval menej vecí registra T (celkovo 38), z toho bolo 8 registra T (2T, 4T, 8T, 9T), pričom z toho dve boli z roku 2018 a jedna z roku 2019.

41. Na základe nastavených východísk a ustáleného skutkového stavu senát preto ďalej posudzoval, či pred vecami prejednávanými v tomto disciplinárnom konaní, ktoré napadli na súd v roku 2018 (január a apríl 2018) disciplinárne obvinený bezdôvodne neuprednostnil konanie vo veciach, ktoré na súd napadli neskôr, prípadné v ktorých neexistovala ešte hrozba premlčania trestného stíhania, ako to bolo v posudzovaných veciach. Existencia hrozby vážneho následku v podobe premlčania trestného stíhania musí byť podľa disciplinárneho senátu sudcom v trestnom konaní vyhodnotená vždy ako taká priorita, ktorá neznesie odklad. Sudca je preto povinný veci, v ktorých hrozí premlčanie, uprednostniť pred všetkými ostatnými vecami a urobiť v nich neodkladné úkony. V opačnom prípade sudca koná v rozpore so základným účelom trestného konania, keď súdy majú konať tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní (§ 1 Trestného poriadku) a rovnako porušuje svoju základnú povinnosť sudcu konať tak, aby neohrozil dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov (§ 30 ods. 1 zákona o sudcoch).

42. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že minimálne v roku 2019 rozhodol disciplinárne obvinený v 18 veciach, ktoré napadli neskôr ako posudzované veci. Rovnako, v roku 2020 nariadil pojednávania a niektoré z nich realizoval, a to aj opakovane, vo veciach, ktoré tiež napadli neskôr ako disciplinárnym senátom prejednávané veci (napr. vo veci sp. zn. 9T/37/2018 bolo v roku 2020 nariadené hlavné pojednávanie 3x, vo veci sp. zn. 4T/20/2019 bolo nariadené 2x, vo veci sp. zn. 9T/43/2018 tiež 2x). V roku 2021 disciplinárne obvinený pojednával len tri dni, pričom na deň 25.1.2021 nariadil opäť pojednávanie vo veci sp. zn. 9T/43/2018, v ktorej pojednával aj dňa 24.9.2020 a dňa 16.11.2020, a v ktorej nemohlo dôjsť k premlčaniu trestného stíhania z dôvodu realizácie úkonov súdu smerujúcim k trestnému stíhaniu páchatel'a (§ 87 ods. 3 písm. a/ Trestného zákona). Z uvedeného je zrejmé, že disciplinárne obvinený na úkor prejednávaných vecí rozhodoval a vykonával úkony vo veciach, ktoré na súd napadli neskôr a/alebo v ktorých nemohla (vzhľadom na čas ich nápadu, úkony vo veci) ešte existovať hrozba premlčania. Podľa disciplinárneho súdu, ak disciplinárne obvinený preukázateľne konal v iných veciach registra T, a v rámci tohto registra uprednostnil veci neskoršieho nápadu pred posudzovanými vecami, zlou organizáciou práce svojím zavineným konaním spôsobil prietahy v konaní a dopustil sa disciplinárneho previnenia. Disciplinárny senát konštatuje, že jednou zo základných povinností sudcu v trestnom konaní je kontrolovať plynutie premlčacej doby, na čo disciplinárne obvinený na úkor práce v iných veciach zjavne rezignoval a svojím zavineným konaním tak spôsobil, že veci vedené na Okresnom súde L. A. pod sp. zn. 2T/6/2018 a sp. zn. 9T/23/2018 (v tejto veci proti dvom obvineným) boli zastavené z dôvodu premlčania trestného stíhania. Uvedené platí o to viac, že vo veci sp. zn. 9T/23/2018 bol novým sudcom voči ostatným obvineným vydaný trestný rozkaz, teda nebolo vo veci potrebné nariaďovať hlavné pojednávanie.

43. Disciplinárny senát tiež vyhodnocoval argument disciplinárne obvineného, keď tvrdil, že prednostne konal vo veciach, v ktorých bola podaná sťažnosť. Tento argument však vyhodnotil ako nedôvodný, pretože, aj keby vo všetkých veciach, v ktorých disciplinárne obvinený konal alebo rozhodol prednostne pred posudzovanými vecami, bola podaná sťažnosť (na prietahy v konaní, resp. bol uskutočnený iný úkon indikujúci zdĺhavosť konania), existencia vážneho následku v podobe premlčania trestného stíhania musí byť vyhodnotená ako taká priorita, ktorá neznesie odklad, a teda mal veci, v ktorých hrozilo premlčanie, uprednostniť aj pred vecami, v ktorých prípadne bola takáto sťažnosť podaná. Procesný úkon účastníka konania smerujúci k urgovaniu súdu, aby tento vykonal procesný alebo iný úkon v jeho veci, nezabavuje zákonného sudcu povinnosti realizovať úkony v iných veciach, v ktorých je realizácia takéhoto úkonu dôvodná alebo potrebná (napr. pre hrozbu premlčania, akými boli aj súdené veci) a zároveň bez ďalšieho nezakladá povinnosť sudcu bez materiálneho opodstatnenia realizovať úkony vo veci, v ktorej bola takáto sťažnosť podaná. Takýto výklad by totiž - okrem iného - znamenal, že napr. účastníci konania, ktorí sťažnosti na prietahy v konaní vo svojich veciach nepodávajú, by automaticky „strácali poradie“ vybavovania ich pred vecami, v ktorých takáto sťažnosť podaná bola a, naopak, sťažujúci sa účastník si takýmto úkonom zabezpečí bez ďalšieho prioritné vybavenie svojej veci znevýhodňujúc iného účastníka konania v inej veci, ktorý takýto urgujúci úkon vo vzťahu k súdu nerealizoval.

44. Za irelevantné považoval tiež senát tvrdenie disciplinárne obvineného, že mal dohodu s prokurátorom, podľa ktorej mu mala prokuratúra v prípade hrozby premlčania podať sťažnosť. Ako už bolo vyššie uvedené, jednou zo základných povinností sudcu v trestnom konaní je sledovať plynutie premlčacích dôb, čo disciplinárne obvinený zjavne nerobil. Zodpovednosť za konanie bez zbytočných prietahov v súdnom konaní má preto jedine zákonný sudca. Tá by síce - do určitej miery - mohla byť ovplyvnená správaním účastníkov konania, ale nie prenesením zodpovednosti na nich v súvislosti s dodržiavaním zákonných lehôt a povinností sudcu.

45. Na základe uvedeného disciplinárny senát konštatuje, že ak disciplinárne obvinený v konaní uvedenom ako skutok 1 vôbec nekonal 19 mesiacov a v skutku 2 vôbec nekonal 37 mesiacov, čo malo za následok premlčanie trestného stíhania, porušil tak svoju povinnosť sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch. Podľa § 115a ods. 1 a 2 zákona o sudcoch účinného v čase vytykaných skutkov na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti. Nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Podľa názoru najvyššieho správneho súdu každý sudca má vedieť, že ak nebude vykonávať úkony v jemu pridelených veciach, v týchto veciach môžu vzniknúť prietahy; pre nedbanlivosť nie je nevyhnutná vôľová zložka, teda vôľa určitý následok aj spôsobiť. Disciplinárne obvinený jasne vedel (musel vedieť), aké veci mu boli ako zákonnému sudcovi pridelené a rovnako poznal platnú právnu úpravu upravujúcu premlčanie trestného stíhania. Preto aj mal vedieť, že ak v niektorej z týchto vecí nebude konať, môže v nich vzniknúť neprijateľný prietah s následkom premlčania. Disciplinárne obvinený sa preto dopustil zavineného porušenia povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch.

46. Disciplinárny senát tiež dopĺňa, že podstatou skutku disciplinárne obvineného nebolo, že by ako predseda súdu alebo ako sudca pracoval málo, ale to, že v dvoch konkrétnych skutkoch z dôvodu významne dlhej nečinnosti (19 a 37 mesiacov) spôsobil prietahy v konaní, ktoré mali za následok premlčanie trestného stíhania. Rovnaký záver platí aj v súvislosti s argumentáciou disciplinárne obvineného, keď poukazoval na dlhodobú preťaženosť a nedostatočné obsadenie Okresného súdu L. A.. Uvedené by mohlo byť použité ako argument len v tom prípade, ak by disciplinárne obvinený bezdôvodne neuprednostňoval pred vecami posudzovanými v tomto konaní také prípady, ktoré buď napadli neskôr alebo v nich nehrozil vážny následok premlčania. Disciplinárne obvinený teda preukázateľne mal časový priestor na konanie vo veciach registra T, ale zlou organizáciou práce neuprednostnil veci prioritné, v ktorých hrozil vážny následok.

47. Tiež k obrane disciplinárne obvineného, že v roku 2020 a aj v roku 2021 sa kvôli pandémie ochorenia Covid 19 nedalo pojednávať, disciplinárny senát uvádza, že ani táto neobstojí. Skutky, ktoré sa mu kladú za vinu v tomto disciplinárnom konaní, totiž výslovne nespočívajú v tom, že by disciplinárne obvinený v týchto veciach mal nariadiť len pojednávanie, ale v tom, že v nich nevykonal žiaden procesný úkon, ktorý by prerušil plynutie premlčacej doby. Ak vo veci sp. zn. 9T/23/2018 bol novým sudcom vydaný trestný rozkaz, na jeho vydanie ani disciplinárne obvinený nepotreboval nariadiť hlavné pojednávanie. Rovnako v tejto súvislosti však platí, že disciplinárne obvinený aj počas pandémie ochorenia Covid 19 pojednával a aj v rámci týchto pojednávaní uprednostnil neskôr napadnuté veci pred vecami posudzovanými v tomto konaní.

48. Disciplinárny senát dáva do pozornosti, že zavinené porušenie povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch môže predstavovať tak disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch, ako aj závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch. Deliacim kritériom je pritom škodlivosť skutku spáchaného disciplinárne obvineným posudzovaná s ohľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie a iné prirážajúce okolnosti. Inými slovami, ak s ohľadom na posudzované kritériá disciplinárny senát zistí, že porušenie povinnosti sudcu vykazuje oproti iným obdobným porušeniam zvýšenú škodlivosť, posudzuje skutok podľa prísnejšej skutkovej podstaty - teda ako závažné disciplinárne previnenie.

49. Disciplinárny senát považuje za mimoriadne závažný a škodlivý následok konania disciplinárne obvineného to, že spôsobil premlčanie trestného stíhania troch osôb. Ako už disciplinárny senát uviedol vyššie, je základnou povinnosťou sudcu v trestnom konaní dohliadať na plynutie premlčacej doby a konať tak, aby k jej uplynutiu nedošlo, a teda aby nebol zmarený primárny účel trestného konania jeho zastavením. Hoci by tento následok konania disciplinárne obvineného mohol sám o sebe kvalifikovať ním zavinené porušenie povinnosti ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch, disciplinárny senát prihliadol aj na mieru zavinenia a spôsob konania disciplinárne obvineného. Tento bol totiž v rozhodnom čase predsedom dlhodobo poddimenzovaného súdu (čo nepochybne malo vplyv na náročnosť jeho povinností ako predsedu súdu, ako aj na početnosť spisov pridelených jednotlivým sudcom predmetného súdu) a nebolo mu možné vytknúť neplnenie si jeho iných pracovných úloh. Preto disciplinárny senát dospel k záveru, že zavineným porušením povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch sa v predmetnej veci disciplinárne obvinený dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch v znení účinnom do 30. novembra 2021.

VI.

Disciplinárne opatrenie

50. Disciplinárne previnenia v bodoch 1 a 2 výroku sú vo viacčinnom súbehu, preto za ne za použitia § 41 ods. 1 Trestného zákona disciplinárny senát uložil úhrnné disciplinárne opatrenie, ktoré sa vzťahuje na najprísnejšie trestné disciplinárne previnenie (úhrnné disciplinárne opatrenie). Vzhľadom na to, že najvyšší správny súd kvalifikoval všetky disciplinárne previnenia ako disciplinárne previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch, mohol za ne uložiť len disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 zákona o sudcoch.

51. Pri ukladaní disciplinárnych opatrení súd prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia (§ 117 ods. 6 zákona o sudcoch). Disciplinárny senát v tomto smere dáva do pozornosti, že pri ukladaní sankcie zohľadňoval aj tie prirážajúce okolnosti, ktoré už pomenoval pri posudzovaní disciplinárneho previnenia disciplinárne obvineného, avšak nevedli k sprísneniu posúdenia jeho konania (body 48 a 49 tohto rozsudku). Skutočnosť, že konanie disciplinárne obvineného, s ohľadom na skúmané okolnosti, nepresiahol mieru škodlivosti potrebnú pre posúdenie preukázaných skutkov ako závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch ešte neznamená, že tieto okolnosti nemôžu odôvodňovať uloženie prísnejšej sankcie v rámci úvahy, ktorú pri disciplinárnom delikte podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch poskytuje § 117 ods. 1 zákona o sudcoch.

52. Ako prirážajúcu okolnosť preto vyhodnotil disciplinárny senát mimoriadne závažný a opakujúci sa následok, ktorý svojou dlhou absolútnou nečinnosťou disciplinárne obvinený spôsobil - premlčanie trestného stíhania troch osôb. Táto skutočnosť, aj po zohľadnení svedomitého plnenia ďalších pracovných úloh disciplinárne obvineným a stavu panujúceho na okresnom súde, je tak závažná, že odôvodňovala uloženie najprísnejšieho možného disciplinárneho opatrenia podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch - zníženie funkčného platu o 30 % na obdobie troch mesiacov.

53. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 5:0. (§ 35 ods. 2 DSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.